

PESSIS 3 Promoting employers' social services in social dialogue

Společné prohlášení o příspěvě sektoru sociálních služeb Evropy 4. návrh podle EASPD

25. října 2016

- **Kontext a metody (nikoliv v konečné verzi)**

Tento dokument je čtvrtou verzí možného návrhu Společného prohlášení, kterou EASPD předkládá na základě pozměňovacích návrhů zaměstnavatelů z Rakouska, Německa, Francie a Belgie a komentářů, poznámek a diskusí, které vyvstaly během 1. a 2. Evropské schůzky mezi zaměstnavateli a odbory zapojenými do projektu PESSIS III (11. května 2016 a 4. října 2016).

Cílem je dosáhnout dohody na Společném prohlášení do konce roku 2016, neboť je záměrem toto Společné prohlášení přednést ve veřejném čtení Evropského parlamentu počátkem roku 2017.

Společné prohlášení bude následně znovu přepracováno po tomto slyšení v roce 2017, kdy dojde k zapracování možných změn navržených organizacemi, které se účastnily PESSIS v poslední době a změn nastolených budoucím vývojem, což může obojí vyžadovat úpravy v dohodnuté verzi.

Následující řádka je třeba chápat jako čtvrtý návrh, který si klade za cíl případnou dohodu zaměstnavatelů na národní úrovni. Termín Signatáři se pak odkazuje na ty, kteří se v budoucnu, po projednání změn, dohodnou na závěrečném Společném prohlášení. Společné prohlášení bude rovněž sloužit jako podklad pro jednání mezi zaměstnavateli a odbory ohledně plánu rozvoje činnosti na úrovni EU během případné testovací fáze Evropského sociálního dialogu.

I. Sociální služby jako důležitý přispěvatel Evropy

Co-funded by the Support for Social dialogue Programme of the European Union

- I když se sociální služby zem od země liší, tak, jak jsou definovány PESSIS, je lze chápat jako podpůrné a péči zajišťující "služby pro starší spoluobčany, osoby se zdravotním postižením a děti, jakož i služby pro vyloučené a znevýhodněné skupiny obyvatel". Sektor přímo zaměstnává více než 10 milionů zaměstnanců po celé Evropě s více než 1,4 milionem pracovních míst, která byla vytvořena mezi lety 2008 až 2015. To ze sociálních služeb činí jeden z největších práci vytvářejících sektorů v Evropě. Spolu se zdravotními službami představují sociální služby 7% celkové ekonomické produkce v zemích EU-28. S měnicími se demografickými i rodinnými zvyklostmi můžeme očekávat, že sektor sociálních služeb v příštích několika desetiletích dále významně poroste. Proto musí být sociální služby uznány jako zásadní přispěvatel k sociální soudržnosti, udržitelnému hospodářskému rozvoji a vytváření pracovních míst v Evropě.
- Sociální soudržnost, kde poskytovatelé sociálních služeb hrají důležitou roli v podpoře společnosti, usiluje o umožnění přístupu k sociálním právům pro všechny, bojuje proti vyloučení a marginalizaci, vytváří pocit sounáležitosti, podporuje důvěru a nabízí svým členům příležitost vyšší sociální mobility.
- Udržitelný a inkluzivní hospodářský růst, neboť sociální soudržnost je klíčovou k umožnění všem, aby byli aktivní ve své komunitě, v zaměstnání i ve vzdělávání. To vede ke zvýšenému ekonomickému přínosu a tudíž k hospodářskému růstu.
- Tvorba pracovních míst v Evropě s trojímu dopadem, který mají sociální služby na pracovní místa. Za prvé, sektor již zaměstnává 10 106 800 lidí (ES, 2016) a bude i nadále růst, aby byla v budoucnu pro všechny zaručena možnost přístupu ke kvalitním sociálním službám; a to zejména v době demografických změn. Mezi druhým čtvrtletím roku 2008 a druhým čtvrtletím roku 2015, bylo vytvořeno 1 477 000 nových pracovních míst v sociálních službách (EC, 2016). Za druhé, poskytovatelé sociálních služeb významně přispívají k návratu lidí vyloučených z pracovního trhu zpět do zaměstnání; a to buď přímo, nebo nepřímo. Za třetí, poskytování kvalitních sociálních služeb umožňuje vyšší podíl na trhu práce některým skupinám lidí, které jsou z něj často vyloučeny, zejména ženám.

Je třeba zdůraznit, že Evropská unie dosáhla od svého vzniku mnohého. Nicméně existuje několik problémů, které ovlivňují vývoj EU. Za pravděpodobně nejvýznamnější můžeme považovat (ať už pouze vnímanou nebo skutečnou) neschopnost prokázat pozitivní dopad na pracovní a životní podmínky mnoha lidí v Evropě. To vedlo ke zvýšení nedůvěry v evropské instituce.

Ke zvýšení důvěry ve své instituce musí Evropská unie oproti minulosti přebudovat svůj politický projekt se silnějším důrazem na sociální rozměr. Zásady rovných příležitostí a rovného zacházení, sociální soudržnost a začlenění, kvalitní pracovní místa a modely sociálního zabezpečení jsou samotnou podstatou evropských hodnot. Musí být proto zajištěno, že jsou také samotným středobodem evropských opatření.

Co-funded by the Support for Social dialogue Programme of the European Union

Sociální služby hrají významnou roli při implementaci těchto zásad, stejně tak působí i jako důležité automatické stabilizátory v době hospodářské recese, jak bylo opět ilustrováno během probíhající krize. Evropská unie se proto musí ujistit, že jsou její opatření zaměřena na schopnost sociálních služeb dosáhnout svých cílů a záměrů v maximální možné míře.

Hodnoty jako jsou lidská práva, solidarita, ekologická udržitelnost, sociální spravedlnost, priorita daná sociálnímu zisku a demokratická účast, to vše jsou důležité aspekty aktivit většiny sociálních služeb a zároveň důležitou součástí jejich úspěchu. To vše se musí promítnout do opatření zaměřených na sociální služby.

Sociální služby jsou také ve své podstatě inovativní, neustále hledající nové způsoby jak zlepšit kvalitu péče a podpory a zároveň ji provozovat efektivněji a udržitelným způsobem. Inovace v oblasti sociálních služeb vycházejí z nutnosti vyvinout nové strategie, služby a partnerství. Další podpora by měla být věnována sociálním službám, aby mohly být lépe využívány a lépe reagovat na:

- rychle se vyvíjející společenské změny a individuální potřeby a přání
- posun ke kvalitním sociálním službám na úrovni jednotlivých komunit osobně zaměřených a podporujících aktivní účast ve společnosti.
- demografické změny,
- vázané finanční prostředky a vyvíjející se finanční modely,
- nedostatek personálu a / nebo nedostatek kvalifikovaných pracovníků,
- omezení existujících řešení v závislosti na ceně, udržitelnosti a infrastruktuře,
- poskytování služeb za hranice jednotlivých států
- rychle se měnící technologický rozvoj
- genderovou nerovnováhu a nerovnost (v platech, účast žen na trhu práce ...).

II. Rozvíjení struktur sociálního dialogu v sociálních službách

Personál je hlavním přínosem v oblasti sociálních služeb, neboť právě on zajišťuje poskytování péče a podpory. Opatření musí vzít toto v úvahu. Všechny výše uvedené problémy ovlivňují každodenní práci zaměstnanců v tomto oboru, a proto je důležité rozvíjet určitá opatření ke zvýšení kvality života v práci. Pokud mají sociální služby adekvátně reagovat, řekněme například na rychle se měnící technický vývoj nebo příklon k modelům péče a podpory založených na úctě k lidským právům, musí být pracovníci v sektoru dostatečně vyškoleni a mít lepší příležitosti profesního rozvoje. Je také nezbytné, aby je bylo možné získat a následně udržet; záležitost, která se stala problémem pro mnoho zaměstnavatelů i přes zvyšující se poptávku po sociálních službách a vysokou mírou nezaměstnanosti. To částečně souvisí s obtížemi sektoru přesvědčit mladé lidi obou pohlaví o atraktivitě pracovních míst a pracovních příležitostech v sociálních službách.

Co-funded by the Support for Social dialogue Programme of the European Union

Výzvy v této oblasti jsou jasné - příliš mnoho pracovních míst s podprůměrnými platy v poměrně obtížných pracovních podmínkách a s omezenými příležitostmi profesního růstu. Proto je nezbytné pozvednout atraktivitu tohoto odvětví v očích společnosti vytvořením kvalitních pracovních míst. K tomu jsou zapotřebí tři důležité kroky. Za prvé - je nezbytné pozvednout lidmi vnímanou hodnotu kladenou na péči, zajistit její uznání ze strany společnosti a podpořit ji dostatečnými finančními toky. Za druhé - musíme usilovat o překonání potíží při náborech mužů; to bude mít pozitivní dopad nejen na rozmanitost pracovní síly, ale i na genderové stereotypy. Za třetí - rovné šance pro muže a ženy v profesní dráze, jakož i stejný plat za stejnou práci, jsou důležitá opatření, která sektoru zajistí dostatek personálu skládajícího se z dobře vyškolených profesionálů.

Nedostatek dobře placených a vyškolených pracovníků v sociálních službách bude mít výrazný negativní dopad na kvalitu života pro všechny Evropany; ty, kteří takové služby potřebují, jakož i jejich rodiny a přátelé. Snížená kvalita života bude mít také negativní dopad na evropské hospodářství.

III. Co konkrétně může EU udělat k zlepšení podpory sektoru sociálních služeb?

I když to nevyřeší všechny problémy v sektoru, vytvoření struktur sociálního dialogu a platform sociálních služeb na evropské úrovni je obzvláště důležitým krokem. To by umožnilo zaměstnavatelům a zástupcům zaměstnanců v tomto sektoru, aby položili otázky, které je trápí, a poskytlo prostor pro společné posouzení problémů. Dále by to umožnilo sociálním partnerům vyjednávat a dohodnout se na společném řešení těchto problémů, které sektor a jeho pracovní sílu ovlivňují na principech nediskriminace. V neposlední řadě by to také pomohlo zajistit sociální partnery v sektoru s účinným hlasem v evropských politických návrzích a procesech, které mají na jeho činnost vliv.

Evropská unie by měla vyvinout celoevropskou strategii pro zpřístupnění potenciálu vytváření pracovních míst v sektoru sociálních služeb. Taková strategie by

- vytvořila rámec pro udržitelné financování sektoru a zajištění kvality poskytovaných služeb, vytváření pracovních míst a důstojné pracovní podmínky
- poskytla vodítko pro členské státy ke společnému řešení zmíněných problémů mimo jiné prostřednictvím evropského semestru;
- umožnila flexibilitu v Paktu stability a růstu, pokud jde o investice do sociálních služeb;
- sladila nástroje financování EU (Evropský strukturální a Investiční fond, Evropský fond pro strategické investice, atd) k vytvoření nových pracovních míst a školení v oblasti sociálních služeb;
- podporovala rozvoj struktur sociálního dialogu na národní a evropské úrovni ve všech příslušných opatřeních a činnostech EU;

- usnadnila výměnu osvědčených postupů v oblasti lidských zdrojů na národní úrovni a na úrovni EU, zejména v přijímání a udržení zaměstnanců, jejich zdraví a bezpečnosti,
- usnadnila vzájemnou výměnu poznatků ohledně rozvoje sociálních služeb v rámci digitalizace;
- posílila normy a struktury poskytování sociálních služeb odpovídající trhu práce mezi jednotlivými státy
- aktivně usilovala o zahájení kampaně za důstojnou práci a kvalitní pracovní místa v sektoru sociálních služeb;

Čtvrtý návrh napsaný a navržený Thomasem Bignalem, Policy Officer EASPD, na základě navržených změn ze strany zaměstnavatelů na V2 a diskusi se zaměstnavateli a odbory v rámci projektu PESSIS III 11. května a 4. října 2016.

Co-funded by the Support for Social dialogue Programme of the European Union